

**CRÒNICA DE LA
SOCIETA CATALANA DE GEOGRAFIA**

Sortida d'estudi al Collsacabra

Jesús Burgueño

El 13 d'abril de 2002 la Societat Catalana de Geografia realitzà una sortida d'estudi a la rodalia o subcomarca del Collsacabra o Cabrerès (Osona), formada pels tres municipis de Rupit i Pruit, Santa Maria de Corcó (o l'Esquirol) i Tavertet. La seva individualitat geogràfica es deriva en bona part del caràcter d'altiplà i d'un clima força humit, fruit de la mateixa posició alterosa (serra de Cabrera, 1.312 m) i de la bona exposició als vents marítims. L'excel·lència climàtica fa que s'hi trobi un dels pocs paisatges vegetals netament centroeuropeus (fagedes i rouredes) de Catalunya, fins i tot en terres planeres com les de l'antic terme de Pruit, coincidents a grans trets amb el que es coneix com a Collsacabra en un sentit més estricte i restringit. Geològicament, el Cabrerès participa alhora de la Depressió Central (de la qual és confí oriental) i de les Serres Transversals. Espectaculars cingleres delimiten la rodalia en la major part del seu perímetre i reforcen la seva identitat diferenciada. La presència de poblament dispers i les activitats ramaderes acaben de donar caràcter específic a la contrada.

La sortida s'organitzà en dos grups. L'un va fer una travessa de Tavertet a Rupit, en tant que l'altre realitzà un recorregut en autocar pels llocs més significatius de la rodalia. La visita al nucli de Tavertet i als seus cingles es va fer conjuntament. Val a dir que en la sortida va participar una nodrida representació del grup de treball d'Història del Pensament Geogràfic de l'AGE (Asociación de Geógrafos Españoles), que els dies anteriors havia celebrat una reunió a Barcelona, concretament a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia.

La travessa es va fer guiada per la mà experta de la nostra consòcia Anna Borbonet i Macià, coautora del llibre *Tavertet: el seu terme i els seus noms de lloc* (1999, Abadia de Montserrat). El recorregut pel Sot de la Vall fins l'ermita de Sant Corneli ens permeté admirar la baixmedieval Torre de la Vall, el dolmen, el comunidor de l'ermita i la vista del conjunt de la vall i de l'enlairat poble de Tavertet. Tot seguint per la solana de Sant Corneli vam arribar al collet de les Graus, des d'on es canvia de vessant i es passa a admirar les vistes cap a l'est i el nord, amb la imponent figura del Canigó –molt nevada– com a rerefons. El camí per la carena fins el collet de Rajols es fa entre mig d'unes magnífiques fagedes (encara amb aspecte força hivernal), en les quals es conserven alguns faigs monumentals com el de la Font de la Vena. Després de veure la Balma de Cortils vam gaudir de la perspectiva incomparable que es té des de la desafiant Rocallarga (1.187 m), proa avançada de la cinglera. També ens cridà l'atenció l'imponent façana de la masia de l'Avenc, documentada el s. XIII. La única nota negativa fou comprovar com el singularíssim paisatge del Cabrerès resta encara mancat de protecció, tal i com deixà de manifest una maldestra artiga, encara fumejant, realitzada pels plans de la Rocallarga per tal d'ampliar els terrenys de prats i pastures.

El recorregut en autocar resseguí, a més de Tavertet, els pobles de l'Esquirol, Cantonigròs i Rupit, a més del santuari del Far, extrem oriental del Collsacabra. El nostre consoci Jaume Font i Garolera –fill de l'Esquirol– va anar explicant, amb gran detall, els aspectes més remarcables de l'itinerari, referits tant al poblament, com a la història, les activitats econòmiques o a la geografia física del Cabrerès.

La bellesa del paisatge –físic i humà– del recorregut ens fa pensar en la necessitat d'articular figures de protecció conjuntes per a les Serres Transversals (com ha senyalat Oriol Riba, «no es tracta d'una *serralada* ni d'un *sistema*, la qualificació ha d'ésser més modesta»). Si ara es pensa en el Parc Natural de l'Alt Pirineu (Pallars Sobirà i Alt Urgell), per què no una figura de protecció especial que enllaci el sector de Vallfogona de Ripollès amb el Parc Natural del Montseny, tot passant pel Puigsacalm, Collsacabra i Guillerics? Al capdavant això és el que d'alguna manera preveu el no desenvolupat PEIN. L'excepcionalitat d'aquest territori bé s'ho mereix.

Fotografia 1
Explicacions d'Anna Borbonet i Jaume Font a la cinglera de Tavertet.

Fotografia 2
El grup que va fer la travessa Tavertet-Rupit, guiat per l'Anna Borbonet, vora l'ermita de Sant Corneli.

D'esquerra a dreta: Montserrat Cuxart, Jesús Burgueño, Luis Urteaga, Francesc Nadal, João C. Garcia, Anna Borbonet, Marta Planas, Jordi Rius, Antonio Buj, Ricard Josa, M. Teresa Vicente i Enric Bertran

Fotografia 3
El faig monumental de la Font de la Vena (terme de Tavertet)

